

Proč a jak rozsvítit sítě malých a středních operátorů?

Anton Kuchar
kuchar@ufe.cz

Motto

*Mají-li obstát **malí a střední** operátoři (MSO, MSP) v konkurenci, musejí svým zákazníkům nabídnout nové služby za přijatelné ceny. To ale pro ně může být bez optiky a na vlastní pěst nerealizovatelné.*

Má tento problém nějaké řešení?

Jaképak vize - je tady krize!!! ☹

Provokace? Je to hlavně o penězích!

Obsah

- Výchozí situace v ČR ve výstavbě FTTx
- Kategorie podnikatelů
- Obchodní modely
- Životní cyklus sítě FTTx
- Model pro Tech-Ekon analýzu
- Jak získat peníze
- Formy veřejné podpory
 - Dotace z veřejných zdrojů
 - Dotace z EU fondů
- Dotace nebo trh?
- Legislativa, regulace
- Co se chystá v ČR?
- Konkurenční výhody MSP
- **Otázky do diskuse**

Výchozí situace v ČR ve výstavbě FTTx

- Dominantní operátor stále vyčkává – jen pilotní projekty
- Alternativní operátoři zatím jen páteřní sítě pro připojení firem k celosvětové síti (GTS Novera, ČD-T, Sloane Park..)
- Mohou MSP situaci změnit?

Pro připojení 4 mil. koncových zákazníků v ČR by bylo třeba nejméně 4mil. x 30t.= **100 mld. Kč !**

Je poptávka? Služby! Jsou FTTx schopné konkurence? (VDSL, TKR/DOCSIS 3.0, bezdrát. sítě – WiMax, LTE, 3/4G mobilní ...)

Kde na to vzít? Na výstavbu i provoz!

Kategorie podnikatelů

- **Stavitelé sítí**
 - pro sebe
 - pro jiné na zakázku
- **Provozovatelé sítí (+poskytovatelé služeb)**
- **Kombinace:**
 - **Staví pro sebe a současně poskytují na svojí infra služby**
 - **Postaví síť na zakázku (např. pro obce, města) a až po čase na ní smluvně poskytují služby koncovým uživatelům v dané lokalitě. Nebo časem i odkoupí**

Obchodní modely

- **Vertikální** – vlastník infrastruktury jí také provozuje a jejím prostřednictvím poskytuje také služby zákazníkům – velkoobchodně (prodej přenos. kapacity firmám) i maloobchodně koncovým zákazníkům (tel., internet, TV, ...).
Vhodné zejm. pro velké společnosti (O2cz)
- **Horizontální** – jen vlastní/provozuje síť/nebo jen poskytuje služby na pronajaté (např. od obce) infrastrukturu. „Open networks“ na nediskrimin. bázi – velmi populární v EU. Možnost získat dotace z veřej. zdrojů vč. z fondů EU na výstavbu
- Snaha EU regulátorů oddělit vlastnictví/provozování infrastruktury od poskyt. služeb, aby lépe fungovala konkurence

Životní cyklus sítě FTTx

(viz V. Křepelka)

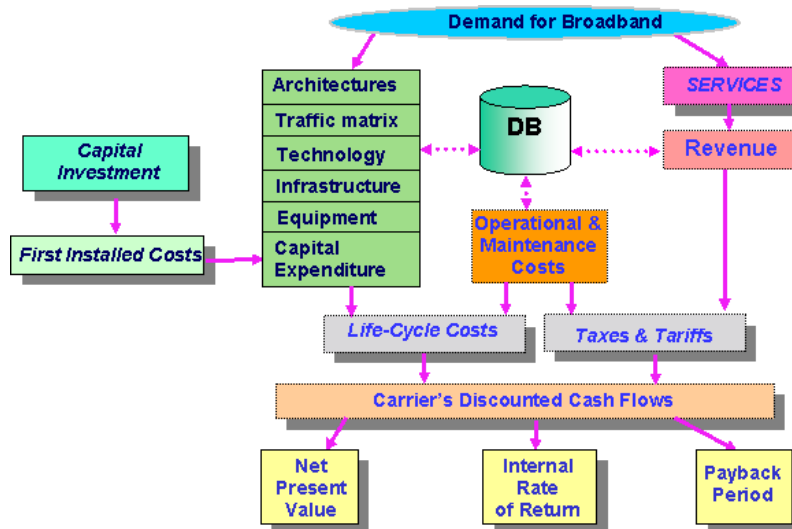
- Projekt a příprava akce (vstupní data–demogr. a územní průzkum, výběr a návrh t-gie, zajištění invest. prostředků, staveb. povolení)
- Výstavba sítě (spoje + síť.prvky + koncová zařízení) vně i uvnitř objektů
- Zavedení služeb (tech. + admin. záležitosti)
- Provoz (tech. + admin.) a údržba
- Inovace, nebo likvidace sítě

Model pro Tech-Ekon analýzu

Základní vstupy pro model:

- Struktura uživatelské obce (domácnosti/podnikatelé/instituce, věkové a sociální složení)
- Existující a předpokládaná poptávka po službách v daném místě (druhy služeb, počet jejich uživatelů, nároky na přenosové kapacity)
- Existující infrastruktura, odhad jejího vývoje
- Možnost sdílení existující infrastruktury
- Vybrané technické řešení, ceny zařízení pro jeho realizaci
- Provozní náklady
- Cenová politika pro poskytování služeb
- Možná rizika (studium, jak je zvolené řešení citlivé na změnu situace – jednotlivých vstupních parametrů)

Blokový diagram pro T-E výpočty

Jak získat peníze (1)

- Půjčky od komerčních bank. Poradenství
- Českomoravská záruční a rozvojová banka www.cmzrb.cz: Zvýhodněné záruky za úvěry pro MSP
- Celostátní a regionální
- Podmínky pro poskytnutí záruky ČMZR na úvěr:

Je třeba předložit především podnikatelský záměr a příslib poskytnutí úvěru do některé z komerčních bank. Je třeba doložit, že zájemce nemá závazky vůči státu, tj. vůči FÚ, SSZ, ZP...

Jak získat peníze (2)

- **Dotace** z veřejných zdrojů
 - místních
 - regionálních
 - celostátních
 - EU
- **Vlastní** zdroje
 - Osobní (výhra v loterii, restituce, prodej majetku, ...)
 - Akumulace zisku z předchozích aktivit poskytovaných služeb na stávající infra., z prodeje vyrobeného zboží, distribuce cizích produktů (dealerství), konsultační a vzdělávací činnosti,... **Zkušenosti některých členů APKT**
 - Sdružení soukromých subjektů. **APKTnet!**

Formy veřejné podpory

- **Přímá** – dotace z veřejných zdrojů, záruky na úvěry, daňové zvýhodnění,
- **Nepřímá** (příznivé podmínky):
 - zpřístupnění veřejné infrastruktury (měst a obcí)
 - koordinace při výstavbě místní infrastruktury
 - **sdílení** telko infra prvků (kabelovody, budovy, uvnitř budov, ...): **Nařídít, nebo na komerčním základě?**
 - zjednodušení administrativy
 - normalizace (typy univerzálních řešení)
 - vhodná **legislativa** (odstraňování různých překážek, staveb. právo...). Revidovaný regul. rámec, novela ZoEK

Dotace z veřejných zdrojů

- Pro jejich poskytování soukr. subjektům platí přísné podmínky. Nesmí narušovat hosp. soutěž. **Finanční spoluúčast** min. 15%
- Společné projekty s veřejnými institucemi – PPP (Public Private Partnership) – populární v EU
- ČR: Zákon č.40/2004 Sb. o veřejných zakázkách ve znění Zák.110/2007 Sb. „O některých opatřeních ...“
- EU směrnice. **Zvýhodňují výstavbu NGA** (Next Gen. Access Nets, vč. FTTx). Ve sporných případech má EC poslední slovo! „Bezdrátová Praha“, Amsterdam, ...

Dotace z EU fondů (1)

Evropská unie disponuje třemi hlavními fondy:

- **Strukturální fondy:**
 - Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)
 - Evropský sociální fond (ESF)
- **Fond soudržnosti (FS)**

Zprostředkujícím mezistupněm mezi těmito fondy a příjemci finanční podpory jsou **Národní operační programy (OP)**. V ČR připravilo a koordinuje **MMR**. Řídicími orgány operačních programů jsou u tématicky zaměřených OP **resortní ministerstva**; u územně vymezených OP **regionální rady** regionů soudržnosti.

Dotace z EU fondů (2)

Prioritní osy – oblasti – podoblasti podpory.

Žádná přímo pro telko sítě, jen nepřímo infra pro podporu činnosti státní správy (přenos dat ...). Ale EU výstavbu NGA podporuje, zejm. ve znevýhodněných oblastech

Dotaz na MMR o možnostech získat dotaci ze EU strukturálních fondů na projekty FTTx: Lze v rámci **regionálních operačních programů** a v **Programu rozvoje venkova**. Příjemci přednostně samosprávy, s určitými omez. i MSP a PPP (**viz přílohu** – odpověď MMR a web MMR)

15.3.2010 vláda schválila návrh, který má usnadnit čerpání peněz fondů EU... **ČR může do konce r. 2013 vyčerpat až 700 mld. Kč!**

Dotace nebo trh?

Dva nesmiřitelné tábory

- **NE**, tam kde je dostatečná konkurence (stejně služby nabízejí 2 nebo více operátorů)
- **ANO** tam, kde není dostatečná konkurence, zejm. ve znevýhodněných oblastech (venkov, řídké osídlení...)
- **Přednostně**
 - **dohoda** subjektů na komerční bázi
 - **nepřímá podpora** (vhodné podmínky)

Legislativa, regulace

- Na úrovni EU „Předpisový rámec pro EK“ (telko balíček pěti směrnic z r. 2005)
- V ČR – Zákon č. 125/2005 o elektronických komunikacích (ZoEK) = transpozice EU předpisů do českého práva (harmonizace)
- Od 12/2009 „Revidovaný předpisový rámec“. Bude novela ZoEK. **Cíl: podpořit výstavbu přístup. sítí nové generace (NGA)**
- Otázka povinného zpřístupnění NGA operátora v významnou tržní silou (SMP)

Co se chystá v ČR?

- Strategický dokument „Digitální Česko“.
- **MPO** připravuje teze, které předloží k diskusi veřejnosti – **zúčastnit se!**
- V 11/2010 chce předložit (nové) vládě ke schválení
- Co tam bude?
 - Podpora investic do NGA
 - ČTÚ bude mít pravomoc uložit operátorům sdílení prostředků nebo majetku včetně budov, vstupů do budov, kabelových rozvodů v budovách, stožárů, antén, rozvodných skříní apod.
 -uvidíme..... (viz dřívější „BB strategii“!)

Konkurenční výhody MSP

- Mohou se ucházet o podporu z veřej. prostř.
- Nižší náklady (menší administrativa) Pružnost (sami mohou rychle reagovat na situaci na trhu v daném místě)
- Znalost místního prostředí – co lidé chtějí, mají přímé kontakty na místní samosprávu
- Mají osobní zájem (jako místní občané a podnikatelé), aby v místě dobrá kom. infra.
- Příklady ze zahr.: Švédsko, Rakousko, ...

Navzdory NEpodpoře MSP i v ČR vybudovaly přes 100 FTTx!

Na základě orientačního průzkumu **J. Hrstky** (dříve TESTCOM, nyní odbor.redaktor ST):

„V současné době v ČR již existuje **přes 130 společností**, které své služby nabízejí prostřednictvím **FTTx**, obvykle v rámci metropolitních optických sítí. Většina společností nabízí rovněž služby VoIP a více než 50 společností nabízí plnohodnotné služby typu Triple Play ... 24 společností nabízí **100 Mb/s** a 74 rychlost 30 Mb/s a vyšší. ... K 31. 12. 2009 bylo v ČR asi **120 tisíc VR přípojek**... “ Také TKR postupně skelnatí!

Země	Počet FTTx	Datum
Švédsko	636000	2009Q2
Itálie	354000	2009Q4
Litva	243000	2009Q4
Norsko	205500	2009Q4
Nizozemí	202100	2009Q4
Slovensko	180000	2009Q4
Německo	120000	2009Q4
Dánsko	118000	2009Q4
Česká republika	106000	2009Q4
Rumunsko	95000	2009Q4
Francie	75000	2009Q4
Finsko	69300	2009Q4
Slovinsko	68442	2009Q4
Estonsko	39300	2009Q4
Bulharsko	30450	2009Q4
Portugalsko	30000	2009Q4
Polsko	20000	2009Q4
Velká Británie	15000	2009Q4
Lotyšsko	12060	2009Q4
Španělsko	12000	2009Q4
Rakousko	10000	2009Q4

Kde získat informace?

- Ministerstvo pro místní rozvoj www.mmr.cz
+ odpověď na dotaz autora tohoto příspěvku
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (je tam Sekce elektr. komunikací) www.mpo.cz
- Regionální rozvojové agentury
- Krajské úřady
- Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR www.amsp.cz
- Křepelka, V.: Podrobný pohled na investice do FTTH sítí. Telekomunikace 4/2009, str. 10 - 13

Otázky do diskuse

- Má smysl ucházet se o dotace? Překážky.
- Jaké podmínky pro jejich činnost by měl vytvořit stát? Legislativa, regulace, normy ..
- Mělo by smysl vytvořit společnou platformu (o.s.)? Servis? Konsorcium?
- S kým spojit své síly?
- Vnitroobjektové sítě: Povinně je instalovat v novostavbách, sdílet?